

Predmet: Preporuke Građanske alijanse (GA) za izmjenu medijskih zakona (Nacrt Zakona o medijima i Nacrt zakona o RTCG)

Poštovane/i,

NVO Građanska alijansa (GA) dostavlja preporuke i sugestije na Nacrt Zakona o medijima i Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG kako bi zakonski tekstovi dobili na kvalitetu, odnosno, bili što podsticajni za rad medija.

1. Samoregulatorna tijela (član 16 Nacrta Zakona o medijima)

GA smatra da je potrebno uvesti nadzor zakonske usklađenosti medija tokom izborne kampanje osnivanjem nezavisnog tijela koje bi bilo ovlašćeno da odlučuje po žalbama i preuzima radnje protiv kršenja zakona. (Nacrt Zakona o medijima predviđa da medijska samoregulacija podrazumijeva dobrovoljnost medija u poštovanju i primjeni profesionalnih i etičkih standarda).

2. Uspostaviti zakonska ograničenja za iznos plaćenog oglašavanja na televiziji

Medijski prostor nudi raznovrsnost sadržaja, ali postoji nedostatak finansijske autonomije što podstiče političku zavisnost i rezultira polarizacijom medijskog izvještavanja. GA predlaže uspostavljanje zakonskih ograničenja za iznos plaćenog oglašavanja na televiziji.

3. Zaštita nezavisnosti AEM-a

Poseban akcenat i pažnju treba posvetiti mehanizmima za zaštitu nezavisnosti AEM. (I u ostalim zakonima koji tretiraju ovu oblast treba obezbijediti nezavisnost od političkog uticaja).

4. Podsticanje dijaloga privatnih medija i nacionalnog sindikata

Privatne medije treba podsticati da se uključe u dijalog sa nacionalnim sindikatom.

5. Uvođenje online medija u definiciju medija

Online mediji se kroz tekst Zakona o medijima ili novi zakon moraju uvesti u definiciju medija.

6. Uvođenje zakonske regulative za utvrđivanje odgovornosti za komentare na online medijima

GA je stava da se zakonski mora definisati rad online medija kao i odgovornost za postavljene komentare.

7. Zaštita izvora informacija novinara

U Nacrtu Zakona o medijima navodi se da novinari u svom radu nijesu dužni da otkriju izvor informacije, osim u slučajevima zaštite nacionalne bezbjednosti, teritorijalne cjelovitosti, zaštite zdravlja i otkrivanja krivičnih djela zapriječenih kaznom od 5 godina ili više, sa čim je saglasna GA.

8. Inostrana informativna djelatnost (član 74)

U Nacrtu zakona o medijima član 74 navodi se da se "Predstavnik inostranog medija i dopisništvo inostranog medija upisuju u evidenciju inostranih predstavnika i dopisništava, koju vodi Ministarstvo vanjskih poslova, na osnovu čega im se izdaje akreditacija". GA je stava da je ovakva procedura **previše detaljna i potencijalno štetna**, i u smislu osnovnog koncepta organizacije inostranog izvještavanja, i u smislu standarda slobode izražavanja

9. Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnost medija (član 22)

Nacrt Zakona o medijima predviđa da raspodjelu sredstava iz stava 1 ovog člana vrši: Savjet Agencije za elektronske medije 60 odsto sredstava, koja se usmjeravaju u podfond za elektronske komercijalne i neprofitne medije, a 40 odsto preko Nezavisne komisije Agencije za dnevne, nedeljne štampane medije i online medije.

GA smatra da treba razmotriti da li je regulatorni organ za elektronske medije prava adresa za učešće u raspodjeli sredstava upućenih dnevnicima, nedjeljnicima i drugim štampanim medijima, kao i online medijima, kao i da ovu vrstu pomoći treba osloboditi dijela PDV-a.

10. Uvođenje nadzornog organa u Zakonu o medijima koji bi sprovodio kaznenu politiku za kršenje zakona koji se tiču obaveznog objavljivanja podataka (član 14 i 15)

U dijelu koji se tiče obaveznih objavljivanja podataka (impresum, skraćeni impresum – član 14 i objavljivanja podataka povodom pojedinačnog programskog sadržaja – član 15), precizirati u dijelu Kaznenih odredbi (član 75) ko je zadužen za kontrolu rada medija (objavljivanja podataka o mediju kao i autorstvu materijala) za eventualno nepoštovanje zakona.

11. Nadzor nad radom online medija (član 78)

U Nacrtu Zakona o medijima u članu 78 navodi se da nadzor nad poštovanjem profesionalnih i etičkih standarda u štampanim i online medijima vrše samoregulatorna tijela. Precizirati i ko tačno vrši nadzor nad radom online medija.

12. Kvalitet Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG u odnosu na stari Zakon

Upoređivanjem sadašnjeg Zakona koji se tiče nacionalnog javnog emitera sa Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG, stiče se utisak da će novi Zakon dati manje prostora za nezavisnost nacionalnog javnog emitera, kao i da je sadašnji Zakon mnogo bolje usklađen sa evropskim standardima.

U Nacrtu Zakona o RTCG predviđa se da se proces imenovanja članova Savjeta RTCG izmjesti iz Skupštine Crne Gore i povjeri Agenciji za elektronske medije (AEM), tj. Savjetu ovog tijela. GA je

stava da treba da ostane rješenje iz aktuelnog zakona kako bi se RTCG zaštitila od direktnog uticaja Vlade prilikom izbora članova Savjeta RTCG, pod kojim funkcioniše AEM.

U Nacrtu Zakona o RTCG navodi se da nadzor nad sprovođenjem Ugovora, u dijelu koji se odnosi na programske obaveze, sprovodi nezavisni regulator za oblast elektronskih medija, što po mišljenju GA jeste neprihvatljivo oduzimanje nadležnosti Savjetu RTCG.

Ugovor o pružanju javnih usluga Nacrtom Zakona o medijima definisan je na tri godine. Trajanje ugovora od pet godina bi rukovodstvu RTCG obezbijedio stabilnije okruženje za implementaciju strukturnih reformi.

GA smatra da je potrebno preciziranje odredbe po kojoj novinari RTCG ne mogu za svoj rad da primaju nadokande od eksternih pravnih i fizičkih lica (član 14) posebno jer u članu 14 Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG nije precizno definisano za koji rad i kod kojeg poslodavca novinari RTCG ne mogu da ostvare zaradu za svoj rad.

S poštovanjem,

Podgorica 2. april 2019. godine

Tanja Pavićević

Koordinatorica medijskog programa